

Μάλλον Έχουμε Νέο Αμυντικό (Επιθετικό) Δόγμα της Τουρκίας

Έχει λεχθεί από πολλούς και πολλές φορές, ότι η περίοδος που περνάμε έχει νέα και πολύ ιδιαίτερα χαρακτηριστικά. Για πολλούς και εμφανείς λόγους το παγκόσμιο σύστημα χάνει την όποια ισορροπία είχε και έχει ήδη μπει σε φάση έντονου ανασχηματισμού. Η Ουκρανική κρίση και η στάση της Ρωσίας, έχουν φέρει σε ευθεία αντιπαράθεση τον επιτιθέμενο με την Δύση, ενώ ως γεγονός με παγκόσμιες προεκτάσεις, επιδρά στην οικονομία και την ανάπτυξη πολλών χωρών. Οι επιπτώσεις της πανδημίας στην οικονομία σε συνδυασμό και με αυτές από την Ουκρανική κρίση, πιέζουν τις κοινωνίες και αναδεικνύουν ηγέτες που οι θέσεις και απόψεις τους είναι μακριά από τις ομαλές και δημοκρατικές πολιτικές εξελίξεις. Το Διεθνές Δίκαιο σύσκολα βρίσκει έδαφος και πιθανότητες εφαρμογής. Ενδέχεται να είναι κοντά στην αλήθεια, ότι ήδη βρισκόμαστε στην εποχή που η βάση επίλυσης των διαφορών, μικρών ή μεγάλων, κρατικών διαφορών είναι η ισχύς και η δύναμη, αντί του Δικαίου που σταθερά υποχωρεί, ακόμα και η απλή αναφορά σε αυτό.

Σε αυτό το περιοχικό και παγκόσμιο γίνεσθαι, η χώρα μας έχει, επί πλέον να κάνει και να διαχειριστεί έναν γείτονα που τα τελευταία χρόνια δεν σταματά να την απειλεί, βρίσκοντας ή καλύτερα εφευρίσκοντας, διάφορες αφορμές. Νομίζω όμως ότι, πρέπει να σταθούμε προσεκτικά και να αναλύσουμε τις πολύ πρόσφατες δηλώσεις του τούρκου Προέδρου που είναι και επαναλαμβανόμενες. Ο τούρκος Πρόεδρος ενώ βρισκόταν στην σύνοδο των G20, την τελευταία, απαντώντας σε σχετική ερώτηση τούρκου δημοσιογράφου(ρώτησε με) για το πως σχολιάζει την "επιθετική στάση" της Ελλάδος σε Αιγαίο και Αν.Μεσόγειο, δήλωσε: "αυτό που λέω πάντα ότι, μία νύχτα μπορούμε να έρθουμε ξαφνικά, αυτό είναι βασική μας αρχή. Αυτό για μένα είναι οριστικό ρητό που δεν ανακαλείται, είναι βασική αρχή. Επομένως ένα βράδυ μπορούμε να πάμε ξαφνικά." (1). Σύμφωνα με την ίδια ανωτέρω πηγή, αυτή ήταν η τέταρτη φορά, από τον προηγούμενο Σεπτέμβριο, που ο τούρκος Πρόεδρος επαναλαμβάνει την ίδια ευθεία στρατιωτική απειλή κατά της χώρας μας, κατά μιας χώρας συμμάχου του στο NATO.

Οι δηλώσεις αυτές του Ερντογάν, κατά τη γνώμη μου, δεν είναι ούτε τυχαίες, ούτε ευκαιριακές, αλλά ούτε έχουν μόνο στόχο το εσωτερικό του ακροατήριο εν όψη των επερχομένων βουλευτικών και προεδρικών εκλογών. Μας δηλώνει καθαρά ότι το νέο δόγμα της Αμυντικής και Εξωτερικής πολιτικής της Τουρκίας, όσον αφορά τη χώρα μας και την Κύπρο, θα είναι ΕΠΙΘΕΤΙΚΟ. Δηλώνει καθαρά, για αποφυγή κάθε παρανόησης ότι, δεν μας αρκεί το Casus Belli, λόγω πιθανής επέκτασης των χωρικών υδάτων στο Αιγαίο, αλλά αν δεν δηλώσετε υποταγή στη δική μας δύναμη και ισχύ, εμείς θα την χρησιμοποιήσουμε και "μία νύχτα μπορούμε να έρθουμε ξαφνικά." Το

επιθετικό αυτό δόγμα της Τουρκίας είναι γενικό και περιλαμβάνει τα πάντα. Μας λέει: Θα πετάμε στο FIR Αθηνών όποτε θέλουμε και όπως θέλουμε. Θα κάνουμε Έρευνα-Διάσωση όπου θέλουμε. Θα πάρετε το Στρατό σας από τα νησιά, έστω και αν εμείς τα απειλούμε. Θα δεχθείτε ότι κανένα νησί σας δεν έχει ΑΟΖ. Θα αναγνωρίσετε τουρκική μειονότητα στη Θράκη, όπως και τουρκοκυπριακό κράτος. Και βεβαίως θα αποδεχθείτε την συμφωνία μας με την Λιβύη. Το νέο δόγμα, λοιπόν, Ερντογάν μας λέει πως αν εσείς αρνήσθε όλα αυτά τα δικά μας καθαρά δείγματα-προτάσεις καλής γειτονίας, τότε η απάντησή μας θα είναι: "...η ξαφνική νυκτερινή μας επίσκεψη."

Νομίζω πως τα πράγματα με την Τουρκία ενώ ήταν πάντα σοβαρά από απόψεως απειλής, τώρα γίνονται επικίνδυνα σοβαρά. Το νέο αυτό δόγμα κόβει κάθε δίαυλο σοβαρής επικοινωνίας για επίλυση διαφορών και ουσιαστικών διπλωματικών συνομιλιών, αφού θα επικρέμεται κάθε σχετικής προσπάθειας ως "Δαμόκλειος Σπάθη". Στα πλαίσια της Ε.Ε και του ΝΑΤΟ η τουρκική στάση θα είναι πλέον από θέση περιφεριακής δύναμης που έχει συγκεκριμένες απαιτήσεις από όλους και ιδιαίτερα από Ελλάδα και Κύπρο. Μακάρι, οι απόψεις κάποιων που πιστεύουν ότι όλα με την Τουρκία μπορούν να επιλυθούν, φτάνει εμείς να είμαστε ρεαλιστές και διαλλακτικοί στις συζητήσεις και πως ότι λέει ο Ερντογάν είναι "δόλωμα" για τις εκλογές και προπέτασμα καπνού για την "..τούμπα" στην βελτίωση των σχέσεων με Αίγυπτο, Ισραήλ, Σαουδική Αραβία και Η.Α.Ε., να έχουν βάση. Να δούμε δηλαδή, μετά τις εκλογές έναν άλλον Ερντογάν, αν εκλεγεί. Ποτέ μη λές ποτέ, αλλά αν δεν είναι έτσι; Ο ίδιος μας τονίζει ότι: "...αυτή η δουλειά δεν είναι ζήτημα κόππου και ισχύος, είναι ζήτημα καρδιάς".(1) Έτσι θεωρώ πως οι υπεύθυνοι σχεδιασμού της Εθνικής μας Πολιτικής, είναι υποχρεωμένοι να πέρνουν, κατ'αρχήν, τοις μετρητοίς αυτές τις δηλώσεις και αν στην πορεία οι Τούρκοι το αλλάξουν, θα "χειροκροτήσουμε".

Αρκετοί, πιστεύουμε πως το νέο τουρκικό δόγμα, η νέα "...βασική αρχή", ήρθε για να μείνει. Έτσι αυτό που έχουμε να κάνουμε είναι να δούμε εμείς τι πρέπει να εξετάσουμε και αν σε κάτι αντίστοιχο δικό μας πρέπει να προβούμε σε αλλαγές. Φυσικά και το σημερινό τουρκικό δόγμα, από το 1974 μέχρι σήμερα, δημιουργεί κρίσεις λόγω αμφισβήτησης δεσμεύσεων και δικαιωμάτων.(2) Τα αμυντικά δόγματα, εξ άλλου, δεν είναι θεσμικά κείμενα και καταστάσεις που δεν αλλάζουν. Αντίθετα, πρέπει να αναπροσαρμόζονται εγκαίρως και καταλλήλως, για να αντιμετωπιστεί αποτελεσματικά κάθε νέα μορφή απειλής.

Μέχρι το 2009-10 είχαμε το δόγμα του Ενιαίου Αμυντικού Χώρου με την Κύπρο. Από το 2011, στην τότε Π.Ε.Α. έπαψε να υπάρχει.(2) Στη θέση του, από την ίδια περίπου χρονική περίοδο και μετά τη συνθήκη της Λισαβόνας, νομίζω, εμφανίστηκε η "Μόνιμη Διαβαθμισμένη Αμυντική Συνεργασία" Ελλάδος-Κύπρου, με δηλώσεις επισήμων. Όμως αυτή η πρόβλεψη συνεργασίας μεταξύ των κρατών της Ε.Ε, μάλλον αφορούσε και αφορά, ειρηνευτικές αποστολές, παρά είναι εργαλείο άμυνας των δύο ελληνικών

κέντρων απέναντι στην τουρκική απειλή.(2). Επαναλαμβάνω λοιπόν πως σύμφωνα με τις πλέον επίσημες δηλώσεις, το δόγμα της Τουρκίας γίνεται πλήρως ΕΠΙΘΕΤΙΚΟ. Απέναντι στη νέα αυτή εξέλιξη και όσο αυξάνεται η Αεροπορική και Ναυτική ισχύς μας , είναι καιρός να ξεκινήσει η μελέτη δύο τροποποιήσεων στο δικό μας Αμυντικό-Αποτρεπτικό Δόγμα. Να προστεθεί, αφενός, το στοιχείο της “Προληπτικής Αμυνας”και αφετέρου να θεσμοθετηθεί το νέο Δ.Ε.Α.Χ. μεταξύ Ελλάδος-Κύπρου. Φυσικά το δεύτερο έχει μία σοβαρή παράμετρο που πρέπει να υλοποιηθεί έγκαιρα και που έχει σχέση με την βελτίωση της αντιαεροπορικής, αντιβαλιστικής ομπρέλας της Κύπρου, όπως και την δραστική ικανότητα εναντίον πλοίων. Το νέο στοιχείο της “Προληπτικής Αμυνας”, δεν αφορά μόνο τον επιχειρησιακό σχεδιασμό των Ε.Δ. , αλλά καλό είναι να αρχίσει από την εξωτερική πολιτική και την διπλωματία μας έναντι της Τουρκίας. Θα συμφωνήσω ότι η τακτική του “σκαντζόχοιρου”πρέπει να αναπροσαρμοστεί και να εμπλουτιστεί με πολλά και σοβαρά στοιχεία από αυτήν της “αλεπούς”(3). Στο ΝΑΤΟ, για παράδειγμα, να δημιουργήσουμε τις συνθήκες επανεξέτασης των εσωτερικών δυνατοτήτων παρέμβασης , ώστε να εξασφαλίζεται η συνοχή της Συμμαχίας. Είναι καιρός να θεσμοθετηθούν μέτρα πρόληψης των κρίσεων μεταξύ μελών, συμμάχων, αντί των εκ των υστέρων παρεμβάσεων και διαιτησίας. Πρέπει να πούμε ότι τα τελευταία χρόνια έχουμε αρκετά βήματα και δείγματα ενεργητικής διπλωματίας από το ΥΠΕΞ μας. Ο αγώνας αντιμετώπισης της τουρκικής απειλής είναι πολυπρόσωπος , αλλά κυρίως είναι “Μαραθώνιος” και επομένως έργο όλων των Κυβερνήσεων.

Αντιπρόεδρος(Ι)ε.α Ευάγγελος Γεωργούσης
Επίτιμος Δκτης Δ.Α.Ε. Μέλος Δ.Σ. ΕΛΙΑΜΕΠ

1) Μανώλης Κωστίδης “Καθημερινή” 20/11/22

2) Βαγγέλης Χωραφάς “Το Δ.Ε.Α.Χ. και η συμμαχία Ελλάδας-Γαλλίας” Geoeurope.org

3) Γ.Πρεβελάκης “Καθημερινή”20/11/22